

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: marketa.skodova@soc.cas.cz

Občané o cizincích žijících v ČR II.

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2007, v07-05</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>7. 5. - 14. 5. 2007</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1132</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OV.168, OV.46a, OV.11</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>5. června 2007</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Markéta Škodová</i>

Součástí květnového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění byly otázky mapující postoje české veřejnosti k cizincům a národnostem žijícím na území České republiky. CVVM zjišťovalo, do jaké míry respondenti souhlasí s různými důvody přijímání imigrantů a jak se staví k zaměstnávání cizinců. Oslovení též hodnotili svůj vztah k nejpočetněji zastoupeným národnostem v tuzemsku.

Téměř čtyři pětiny občanů - 78 % - souhlasí s tím (při součtu odpovědí „rozhodně souhlasí“ a „spíše souhlasí“), aby ČR přijímala imigranty, pokud jsou důvodem jejich pobytu osobní důvody jako např. sloučení rodiny či rodinní příslušníci¹.

¹ Otázka: „Souhlasíte či nesouhlasíte s tím, aby Česká republika přijímala imigranty s následujícím účelem pobytu: a) sloučení rodiny, rodinní příslušníci, b) zaměstnání, c) usídlení (povolení k trvalému pobytu), d) podnikání na živnostenský list, e) studium a praxe, f) azyl, g) poskytnutí humanitární ochrany?“ Možnosti odpovědí: rozhodně souhlasí, spíše souhlasí, spíše nesouhlasí, rozhodně nesouhlasí, neví.

Sedm lidí z deseti souhlasí s přijímáním imigrantů, pokud jde o jejich humanitární ochranu, a necelé dvě třetiny (57 %) s přijímáním žadatelů o azyl. Více než polovina Čechů (53 %) pak souhlasí i s tím, aby ČR přijímala imigranty, kteří u nás hledají zaměstnání. Nejvíce kladných odpovědí získala varianta přijímání imigrantů za účelem studia a praxe, s níž vyjádřilo souhlas 86 % respondentů.

Nesouhlasné odpovědi převážily u položek usídlení a podnikání. S tím, aby ČR přijímala imigranty, kteří mají zájem u nás podnikat, nesouhlasí polovina respondentů (dvě pětiny naopak souhlasí), 53 % z nich nesouhlasí s přijímáním imigrantů, kteří se v tuzemsku chtějí usídlit (souhlasných bylo v tomto případě 36 % odpovědí).

Výsledky shrnuje následující tabulka.

Tab. 1: Účel pobytu cizinců v ČR (v %)

	rozhodně souhlasí	spíše souhlasí	spíše nesouhlasí	rozhodně nesouhlasí	Neví	+/-
sloučení rodiny	25	53	13	5	4	78/18
zaměstnání	7	46	33	10	4	53/43
usídlení	4	32	39	14	11	36/53
podnikání	5	35	34	16	10	40/50
studium a praxe	26	60	8	3	3	86/11
azyl	14	43	24	7	12	57/31
humanitární ochrana	19	51	15	5	10	70/20

Se všemi variantami statisticky významně častěji nesouhlasili souhlasili lidé, kteří svou životní úroveň označili jakou špatnou. Podpora žadatelů o azyl má relativně vyšší podporu u lidí s vysokoškolským vzděláním.

V rámci tématu zaměstnávání cizinců předložilo CVVM respondentům sadu výroků, u nichž měli dotázaní opět určovat míru svého souhlasu a nesouhlasu.²

Analýza ukázala, že česká veřejnost není ve věci zaměstnávání cizinců příliš vstřícná. Podle tří čtvrtin dotázaných (součet odpovědí „rozhodně souhlasí“ a

² Otázka: „Souhlasíte či nesouhlasíte s následujícími výroky: a) Při přijímání do práce je správné upřednostňovat cizince ze zemí EU oproti jiným cizincům. b) Cizí pracovní síla ohrožuje současné zaměstnávání českých občanů. c) Cizinci by se měli zaměstnávat jen v profesích, o něž občané ČR nemají zájem. d) Zaměstnávání cizinců přináší kvalifikovanou pracovní sílu, nové pracovní zkušenosti apod. e) Zaměstnávání cizinců by se mělo omezit v oblastech s vysokou nezaměstnaností. f) Cizinci jsou využíváni jako levná pracovní síla?“ Možnosti odpovědí: rozhodně souhlasí, spíše souhlasí, spíše nesouhlasí, rozhodně nesouhlasí, neví.

„spíše souhlasí“ u obou výroků) jsou cizinci využíváni jako levná pracovní síla a neměli by pracovat v místech s vysokou nezaměstnaností. 68, resp. 67 % respondentů vyjádřilo souhlas s tím, že cizí pracovní síla ohrožuje zaměstnávání českých občanů a cizinci že by měli být zaměstnáváni jen na pozicích, o něž Češi nejeví zájem. S tím, že jsou cizinci kvalifikovanou pracovní silou, vyjádřily souhlas necelé dvě pětiny dotázaných, necelá polovina (48 %) s tímto výrokem naopak nesouhlasila. Co se týče upřednostňování občanů ze zemí EU při zaměstnávání cizinců, k tomu zaujalo souhlasné stanovisko 41 %, nesouhlasné pak 48 % respondentů.

Výsledky viz v tab. 2.

Tab. 2: Souhlas s výroky (v %)

	rozhodně souhlasí	spíše souhlasí	spíše nesouhlasí	rozhodně nesouhlasí	neví	+/-
Práce v ČR přednostně pro cizince v EU	7	34	32	16	11	41/48
Cizí pracovní síla ohrožuje Čechy	28	40	26	3	3	68/29
Pro cizince jen nepopulární profese	29	38	24	5	4	67/29
Cizinci jsou kvalif. pracovní silou	5	32	37	11	15	37/48
Cizinci nemají pracovat v místech vysoké nezaměstnanosti	36	39	16	3	6	75/19
Cizinci jsou levná pracovní síla	36	39	16	3	6	75/19

Analýza druhého stupně ukázala, že nesouhlasné odpovědi s výroky o tom, že zaměstnávání cizinců ohrožuje zaměstnávání Čechů a že by cizinci měli pracovat jen v nepopulárních profesích, převažovaly u lidí s vysokoškolským vzděláním.

V otázce po vztahu k početně nejvíce zastoupeným národnostem žijícím na našem území³ se největší část veřejnosti ve svých sympatiích přiklonila k Čechům a Slovákům (93, resp. 87 % odpovědí v bodech 1-3 škály). Výrazně sympatičtí jsou respondenti i Poláci (70 %), následovaní Řeky (52 %), Němci (44 %), Maďary (40 %), Bulhary (39 %) a Rusy (39 %). Hodnocení „nesympatičtí“ převážilo na škále v případě Vietnamců (42 % odpovědí v bodech

³ Otázka: „Jak byste pomocí této škály označil svůj vztah ke skupinám obyvatelstva žijících na území České republiky? Jednička znamená, že jsou Vám velmi sympatičtí, sedmička velmi nesympatičtí.“ Výčet národností v tab. 3.

škály 5-7), Ukrajinců (48 %), Rumunů (47 %) a Romů (78 %). Distribuci odpovědí shrnuje tabulka 3.

Tab. 3: Vztah k jiným národnostem (v %)*

	1-3	4	5-7
Češi	93	4	2
Slováci	87	8	2
Poláci	70	16	11
Řekové	52	17	15
Němci	44	25	28
Maďaři	40	23	21
Bulhaři	39	27	21
Rusové	39	24	33
Vietnamci	33	23	42
Ukrajinci	28	21	48
Rumuni	20	20	47
Romové	10	11	78

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpovědi „neví“.

Respondenti svůj vztah vyjadřovali pomocí sedmibodové škály, kde krajní body znamenaly „velmi sympatičtí“ a „velmi nesympatičtí“. V tabulce jsou národnosti srovnány podle pořadí tak, jak se u Čechů umístili podle oblíbenosti.

* 1 znamená odpověď „velmi sympatický“, 7 odpověď „velmi nesympatický“.

K občanům jiných národností obecně zaujímají kladnější postoj vysokoškolsky vzdělaní respondenti, lidé s deklarovanou dobrou životní úrovní a věřící. Naopak záporný vztah k jiným národnostem mají častěji lidé s nižšími příjmy a špatnou životní úrovní.